

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

Goodwillnedskrivning och resultatutjämnning

En kvantitativ studie som undersöker sammabandet mellan goodwillnedskrivning och resultatutjämnning.

Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
Företagsekonomiska institutionen
Kandidatuppsats i redovisning FEK335 (vt22)
Handledare: Mari Paananen

Karl Hultman: gushultmka@student.gu.se
Azhar Hussein: Gushusaz@student.gu.se

Sammanfattning

År 2002 införde EU kommissionen IFRS som sedan implementerad IFRS 3 och AIS 36. Implementeringen skulle leda till att ökad transparens och jämförbarheten. Införandet innebar att företag ska göra regelbundna nedskrivningsprövningar av goodwill istället för att skriva av goodwill periodvis utifrån dess beräknade nyttjandeperiod. Målet med det nya regelverket var att stärka den finansiella rapporteringen så att det verkliga värdet av immateriella tillgångar bättre kunde återspeglas för externa intressenter. Men många forskare är skeptiska till den nya regleringen då flera studier menar att den kan användas för att manipulera resultat. Redovisningsmetoden är möjlig att utnyttja då bedömningen av goodwill är komplex. I denna studie undersöks sambandet mellan resultatutjämnning och nedskrivning av goodwill. Vi kommer fram till att ovanligt stora nedskrivningar av goodwill har ett samband med en minskad resultatvolatilitet vilket antyder att nedskrivning av goodwill i viss mån används för att manipulera det redovisade resultatet.

Nyckelord: Resultatmanipulation, Resultatutjämnning, Goodwill, Nedskrivningsprövning, IAS 36, IFRS 3, Resultatvolatilitet, Big bath, Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrundsbeskrivning	4
1.2 Problemdiskussion	5
1.3 Syfte och frågeställning	6
2. Teoretisk referensram	6
2.1 Goodwill	7
2.2 Tidigare forskning	7
2.3 Resultatmanipulation	9
2.4 Resultatutjämnning	10
2.5 Hypotesformulering	12
3. Metod	13
3.1 Modellformulering	13
3.1.1 Hypotes 1	13
3.1.2. Hypotes 2	15
3.1.3 Övriga oberoende variabler.	16
3.2 Datainsamling och bearbetning	17
3.3 Deskriptiv statistik	18
3.4 Avgränsningar	19
4. Resultat och analys	19
4.1 Korrelationsanalys	19
4.2 Regressionsanalys.....	21
4.3 Resultatdissektion	23
5. Slutsats	24
5.1.1 Finns det ett samband mellan stora nedskrivningar och ett högt resultat före nedskrivningar?	25
5.1.2 Hur påverkar ovanligt stora nedskrivningar av goodwill ett företags volatilitet	25
5.2 Förslag till framtida forskning	25
6. Litteraturlista	27

1. Inledning

1.1 Bakgrundsbeskrivning

Finansiell rapportering är en viktig aktivitet som ger företag möjligheten att bland annat förse investerare och långgivare med finansiell information. 1970 utvecklades det första konceptuella ramverket för finansiella rapportering och som hade syftet att ge en bättre teoretisk grund för de redovisningsstandarderna som ges ut och ha principfasta redovisningsregler. Flera internationella standarder använde sig helt eller delvis av detta ramverk där bland annat den oberoende expertorganisationen International accounting standards board (IASB) som EU-länderna följer (Marton m.fl., 2020). År 2002 införde EU-kommissionen International Financial Reporting Standards (IFRS), (Brüggemann m.fl., 2012). Europeiska kommissionen förutser att obligatoriskt antagande av IFRS kommer att öka transparensen och jämförbarheten i den europeiska finansiella rapporteringen, vilket gör att aktie- och kapitalmarknaderna kan fungera mer effektivt (Brüggemann m.fl., 2012).

Goodwill är en immateriell anläggningstillgång vars värde baseras på bland annat anställdas unika kompetens, viktiga kundrelationer etcetera. Goodwill uppkommer i samband med rörelseförvärv när köpeskillingen överstiger värdet på nettotillgångarna i företaget. Efter ett rörelseförvärv kan goodwill tas upp som en tillgång enligt IFRS (FAR online, 2022). Efter införandet av IFRS, 2002, beslutade EU-kommissionen att införa IFRS 3 och IAS 36. Införandet innebar att börsnoterade bolag inte längre behövde skriva av goodwill regelbundet. Istället skulle man nu göra regelbundna nedskrivningsprövningar för att se om goodwill hade ett för högt värde. Under en nedskrivningsprövning måste företaget analysera det redovisade goodwillvärdet för att säkerställa att det inte överstiger tillgångens verkliga värde. Om det redovisade värdet är högre än det verkliga värdet ska posten skrivas ned, vilket redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Värdet på goodwill skall baseras på diskonterade framtida kassaflöden vilket kräver subjektiv bedömning. Målet med det nya regelverket var att stärka den finansiella rapporteringen så att det verkliga värdet av immateriella tillgångar bättre kunde återspeglas (Marton m.fl., 2020).

Den nya hanteringen av goodwill har länge varit kontroversiell då många påstår att den kan användas för att manipulera resultatet. Gowthorpe & Amat (2005) menar att den nya

redovisningsmetoden är sårbar då bedömningen av goodwill är komplex. Han menar att om företags resultat kan minska betydande eller resultera i en redovisad förlust på grund av nedskrivning av goodwill kan det manipuleras av bland annat ledningen som gynnas av att ha ett mer jämnt resultat. Att manipulera redovisningen är problematiskt då det inte kommer att spegla företagets verkliga underliggande ekonomiska prestation.

Syftet med företagsredovisning är bland annat att tillhandahålla interna och externa intressenter med den information som behövs för att fatta beslut kring företaget i fråga. På grund av den subjektiva bedömningen som krävs skapar detta en lucka i systemet som ger möjlighet att manipulera de finansiella rapporterna.

1.2 Problemdiskussion

Även om tanken med redovisningen är att ge en så tydlig bild av företagets underliggande ekonomiska presentation som möjligt så finns det en stor osäkerhet kring uppgifterna. Denna osäkerhet uppstår på grund av att delar av redovisningen baseras på bedömningar och val av redovisningsmetoder. Den information som finns tillgänglig om ett företag för dess externa intressenter, såsom kreditgivare eller investerare, är baserad på dessa val och bedömningar. Ovan beskrivna förutsättningar innebär att en informationsasymmetri förekommer mellan företaget och deras externa intressenter eftersom de finansiella rapporterna inte kan visa vad val och bedömningar som har gjorts är baserade på. Då vissa redovisningsval är baserade på subjektiva bedömningar som är svåra att ifrågasätta finns det en möjlighet att manipulera informationen som når de externa intressenterna. Att medvetet påverka sitt resultat med hjälp av redovisning kallas för resultatmanipulering (Schipper, 1989). Det kan handla om t.ex. att ta på sig extra höga kostnader i en period vilket resulterar i ett bättre resultat i följande perioder. Ett annat exempel kan vara att med hjälp av redovisningen se till att man har mindre fluktuationer i sina resultat vilket kallas för resultatutjämning (Trueman & Titman, 1988). Ett jämnt resultat år efter år skickar signaler om att företaget i fråga är stabilt, och stabilitet är ofta förknippat med låg risk. Om ett företag är förknippat med låg risk kan detta innebära fördelar, bland annat när det gäller pris på kapital från långivare (Trueman & Titman, 1988). Det kan även påverka marknadsvärdet på ett företags aktier under förutsättningen att resultatet utöver att vara stabilt också är positivt (Michaelson m.fl., 1995). Nedskrivning av goodwill påverkar resultatet negativt och är helt baserat på bedömningar vilket gör att det potentiellt sett skulle kunna användas för resultatutjämning. Att manipulera sin redovisning går emot hela syftet

med redovisning. Det är svårt att bevisa att nedskrivning av goodwill används för att manipulera resultatet i enskilda fall. I denna uppsats ska vi undersöka om det finns några tecken på att detta görs på en mer aggregerad nivå. Vi vill undersöka om det finns något samband mellan nedskrivning av goodwill och ett högre resultat och vilket skulle kunna antyda att nedskrivning görs för att sänka och jämna ut resultatet. Vi kommer även undersöka storleken på goodwillposten och resultatvolatiliteten för att se ifall företag med mycket goodwill gör nedskrivningar för att justera fluktuationen i sitt resultat. Vi planerar att använda noterade bolag inom Europa som mål för vår undersökning. Målet med vår uppsats är att synliggöra denna typ av felaktig redovisning. Eftersom poängen med denna typ av manipulation är att ge sken av ett jämnt resultat kan det vara svårt att bevisa att det förekommer.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med vår uppsats är att genom att kombinera beprövade metoder med egna idéer synliggöra denna typ av felaktig redovisning. Eftersom det kan vara svårt att bevisa att resultatutjämnning förekommer vill vi försöka bidra till den befintliga forskningen. Vi ska undersöka resultatutjämnning med hjälp av goodwillnedskrivning och kommer därför titta närmare på nedskrivningar av goodwill, höga resultat och resultatvolatilitet. Vi har utifrån detta tagit fram två frågor att besvara med hjälp av denna uppsats:

Finns det ett samband mellan stora nedskrivningar av goodwill och ett högt resultat?

Hur påverkar ovanligt stora nedskrivningar ett företags volatilitet?

2. Teoretisk referensram

I detta avsnitt kommer vi att etablera en teoretisk referensram för arbetet. Vi börjar med en definition av goodwill för att sedan gå igenom tidigare forskning relaterad till ämnet. Därefter beskriver vi fenomenet resultatmanipulation med fokus på resultatutjämnning. Slutligen presenterar vi vår hypotesformulering.

2.1 Goodwill

Enligt IFRS 3 så är goodwill "En tillgång som representerar de framtida ekonomiska fördelar som härrör från de andra tillgångar som förvärvats i ett rörelseförvärv som inte redovisas individuellt och redovisas separat", (IFRS 3, p. Appendix A). Standarden gör det uppenbart att redovisningsbar goodwill först uppstår till följd av ett förvärv från tredje part. Det kan vara oklart för utomstående exakt vad goodwill i ett företag består av. Utöver detta finns även flera definitioner av goodwill i litteratur som behandlar ämnet. Miller (1973) presenterade en allmänt accepterad definition, som anger att goodwill ska bedömas som skillnaden mellan anskaffningspriset och nuvärdet av de förvärvade nettotillgångarna. IFRS 3-standardens syftar till att förbättra relevansen, tillförlitligheten och jämförbarheten hos information som tillhandahålls i finansiella rapporter om rörelseförvärv och deras effekter på rapporterande enheter. Baserat på IFRS 3 ska företag rapportera sina rörelseförvärv enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att tillgångar, skulder och immateriella tillgångar alla ska värderas till verkligt värde vid förvärvet (FARA online, 2022).

2.2 Tidigare forskning

AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) studerade på hur införandet av IFRS 3 och IAS 36 har påverkat rapporteringen i Storbritannien, samt möjligheten till godtycklig bedömning i nedskrivningsprövning av goodwill. I deras undersökning fokuserade dom på närmaste åren efter IFRS-rapportering blev nödvändig. Författarna anser att det är avgörande att undersöka hur övergången från tidigare till nya standarder har påverkat goodwillrapporteringen eftersom de nya reglerna har kritiserats för att tillåta diskretion i nedskrivningsprövning av goodwill snarare än påtvingad avskrivning (AbuGhazaleh m.fl., 2011). De valde ut 528 observationer från de 500 största börsnoterade organisationerna på London Stock Exchange 2005–2006 för att genomföra forskningen. AbuGhazaleh m.fl. (2011) upptäckte att ledningen i och med antagandet av IFRS 3 har utnyttjat möjligheten med bedömningar i redovisningen av nedskrivning av goodwill. Särskilt goodwillnedskrivningar i samband med anställning av ny VD, inkomstutjämnung och "big-bath"-redovisning. Författarna misstänker att det nya sättet att hantera goodwill ger ledningen möjlighet att, via de finansiella rapporterna, skicka information om hur dom vill att resultatet ser ut snarare än hur det faktiskt ser ut. (AbuGhazaleh m.fl., 2011).

Lhaopadchan (2010) fastställde som den tidigare artikeln, att ledningen manipulerar resultaten genom att använda sin bedömning. Uppsatsen undersöker kritiken mot antagandet av verkligt värde-redovisning och nedskrivningsprövning av goodwill genom att kritiskt bedöma regler och regelverkens avsikter när det kommer till redovisning av verkligt värde, samt granska faktiska bevis för företagets beteende inom detta område. Författaren menar även att det finns ett samband mellan goodwillnedskrivningar som ledningen gör och finansiella kriser. De tenderar till att göra större nedskrivningar av goodwill under kriser.

Genom att noggrant granska standarderna och redovisningsteorin bakom de nya reglerna kom Qasim, Haddad och AbuGhazaleh (2013) till slutsatsen att ledningen har incitament att övervärdera, undervärdera eller inte registrera en nedskrivning alls. Ledningen anses också vara noggrann med de underliggande bedömningar de gör när det gäller att granska goodwill för nedskrivning. Det finns tre olika möjligheter för ledningen att påverka redovisningen av goodwill, enligt Qasim m.fl. (2013): ledningens utrymme för skönmässig bedömning när det gäller flexibiliteten i att definiera kassagenererande enheter, ledningens utrymme för skönmässig bedömning vid allokering av goodwill till kassagenererande enheter och ledningens utrymme för bedömning av återvinningsvärdet för kassagenererande enheter. När det gäller ledningens utrymme för skönmässig bedömning i nedskrivningstestet har Qasim m.fl. (2013) dragit två slutsatser: å ena sidan kan ledningen använda denna möjlighet för att förmedla sin privata information och förväntningar om det verkliga värdet, vilket resulterar i nedskrivningar som bättre speglar företagets underliggande ekonomi; å andra sidan kan ledningen använda nedskrivningsprövning för att desinformera intressenter och investerare genom att bete sig opportunistiskt och påverka det synliga resultatet (Qasim m.fl. 2013).

Redovisningsstandarden IAS 36 beskriver principerna för att genomföra en nedskrivningsprövning. Bolaget måste garantera att tillgången inte bokförs till ett högre värde än återvinningsvärdet vid tidpunkten för testet. Återvinningsvärdet är det högsta av tillgångens nettoförsäljningsvärde minus försäljningskostnader eller dess nyttjandevärde (FAR Akademi, 2012, s. 502). Eftersom det är en utmaning att uppskatta nettoförsäljningsvärdet utgörs återvinningsvärdet i allmänhet av nyttjandevärdet (Petersen & Plenborg, 2010). Nuvärdet av alla framtida kassaflöden som beräknas tillfalla företaget från de kassagenererande enheterna knutna till goodwillen är nyttjandevärdet.

Enligt olika studier (Carlin & Finch, 2011; AbuGhazaleh m.fl., 2011) tillåter dessa utvärderingsscenarier opportunistiska uppskattningar på goodwillens faktiska värde. Valet av diskonteringsränta i nuvärdesberäkningen av framtida kassaflöden är ett exempel på en sådan omständighet. Carlin & Finch (2011) fann, i sina studier av australiensiska företag, att diskonteringsräntan har betydande inflytande på nedskrivningsprövningar och att räntan kan ändras opportunistiskt för att förhindra nedskrivning. Författarna jämförde en branschuppskattad diskonteringsränta med ett genomsnitt av de diskonteringsräntor som finns i urvalsföretagen. Ungefär hälften av företagen som angav en diskonteringsränta som skilde sig från det beräknade värdet angav ett lägre värde.

2.3 Resultatmanipulation

Det förekommer många olika definitioner av resultatmanipulation i den tidigare forskningen. Schipper (1989) kallar det för “disclosure management” och diskuterar valet kring vilken information man använder och hur information presenteras i externredovisningen. Healy & Wahlen (1999) fördjupar definitionen lite genom att understryka utnyttjandet av de bedömningar som görs för att vilseleda externa intressenter. En gemensam nämnare i dessa definitioner är att det handlar om att manipulera externa intressenter för att generera fördelar för företaget eller företagens ledning. Det vanligaste sättet att manipulera resultaten är att med hjälp av periodiseringar flytta kostnader och intäkter mellan olika perioder för att uppnå önskat resultat. Det går till exempel att ändra avskrivningstiden på anläggningstillgångar vilket kommer innebära högre eller lägre kostnader än vad man tidigare har haft (Zang, 2012). Det kan också vara att man gör nya eller ändrar i befintliga avsättningar för att generera kostnader eller intäkter under en viss period. Avskrivningstid och avsättningar är baserade på bedömningar vilket innebär att det är svårare för externa intressenter att veta huruvida förändringarna i kostnaderna är rimliga eller inte. värdet på immateriella anläggningstillgångar med obestämd ekonomisk livslängd, såsom goodwill eller vissa varumärken, är möjligen ännu mer baserat på interna bedömningar. Dessa tillgångar är därför teoretiskt sett väldigt användbara för ett företag som vill manipulera resultatet. Resultatmanipulation förekommer i flera olika former, det kan t.ex. handla om att medvetet sänka resultatet i innevarande period för att resultatet i senare perioder ska bli högt vilket brukar kallas för “big bath accounting”. Big bath förekommer oftast i samband med byte av VD eller andra nyckelpersoner i ett företag (Moore, 1973). På så vis kan man rättfärdiga bytet av nyckelpersonen genom att visa ett dåligt resultat som sedan blir betydligt mycket bättre i

följande perioder. Man får ett dåligt resultat att skylla på den utbytt nyckelpersonen och ett bättre resultat i framtiden att tillskriva den nya. Den typen av resultatmanipulation som vi kommer att fokusera på är resultatutjämning som går ut på att med hjälp av periodiseringar flytta kostnader och intäkter mellan perioder för att bibehålla ett jämnt resultat över flera perioder.

2.4 Resultatutjämning

Anledningen till att vilja visa upp ett jämnt resultat över tid grundar sig i den observerbara risken för att företaget skall gå i konkurs (Trueman & Titman, 1988). Ett företag som har ett jämnt och positivt resultat år efter år bedöms generellt som väldigt stabilt vilket innebär att risken för konkurs är låg. Om externa intressenter bedömer att risken för konkurs är låg innebär det flera fördelar för företaget i fråga. Det har påvisats i många studier att ett stabilt företag leder till ett högre aktiepris vilket är fördelaktigt för alla befintliga ägare av företaget. För att undersöka hur jämnt ett resultat är tittar man på företagets resultatvolatilitet som visar hur mycket ett företags resultatet i genomsnitt avviker från medelvärdet under en viss tidsperiod (Hunt m.fl., 2000). Företag med jämna resultat uppvisar aningen lägre resultat än marknads-snittet men ett högre pris på eget kapital (Michaelson m.fl., 1995). Räntan ett företag får på sina lån är delvis baserad på hur stor risk långgivaren bedömer det är att lånet inte kommer bli betalat, där en högre risk innebär en högre räntekostnad. Ett företag som visar upp en låg volatilitet i sina resultat över tid bedöms således generellt ha en lägre risk och kan då åtnjuta lägre lånekostnader. Detta är en annan anledning till varför resultatutjämning är fördelaktigt, det kan nämligen innebära ekonomiskt fördelaktiga lån (Trueman & Titman, 1988). En förutsättning för att resultatutjämning ska ha önskad effekt är dock att den inte går att upptäcka. Om det blir tydligt för de externa intressenterna att resultatet är manipulerat så finns det en risk att det flaggas av revisorer och har en negativ effekt (Schipper, 1989). Framkommer det att det positiva, jämna resultatet är skapat med hjälp av redovisningen snarare än den underliggande rörelsen skulle det innebära att riskbedömningen kan ändras. Det finns även en risk att företaget får problem med sin revision om någon form av manipulation går att påvisa då detta strider mot reglerna i IFRS konceptuella ramverk. För att lyckas med resultatutjämning krävs således att rätt förutsättningar finns inom företaget för att göra det obemärkt. Att år efter år öka och minska avskrivningstiderna på sina tillgångar skulle

kunna se misstänkt ut. Immateriella tillgångar med obestämd ekonomisk livslängd utgör således ett utmärkt redskap för att påverka resultatet utan att skicka för tydliga signaler till sina externa intressenter. Fudenberg & Tirole (1995) studerade resultatutjämning och hittade även indikationer på att ledningen i olika företag eftersträvar en låg resultatvolatilitet för att det kan hjälpa till att få stöd från investerare.

Resultatutjämning delas upp i två delar nämligen designad utjämning och naturlig utjämning (Eckel, 1981). Designad utjämning är när ledningen fattar ett målmedvetet beslut för att dämpa svängningar runt en önskad utfallsnivå för resultatet. Naturlig utjämning är den term som används för att beskriva den naturliga utjämning som kan ske i en kassagenererande enhet. En naturlig resultatutjämning uppstår när de rörliga kostnaderna minskar i samma takt som intäkterna. Därför sker denna typ av utjämning i högre utsträckning i organisationer med låga fasta kostnader. Eckel (1981) skiljer mellan artificiell och reell utjämning inom begreppet designad utjämning. Reell utjämning sker när företagsledningen beslutar sig för att genomföra en transaktion vid en välbalanserad tidpunkt för att justera resultatet. Kassafloedets volatilitet berörs av olika företagsverksamheter, bland annat investeringar (Lambert, 1984). Historiskt sett så brukar en hög kassafloedsvolatilitet gå hand i hand med en hög resultatvolatilitet (Tan & Sidhu, 2011). Artificiell utjämning, å andra sidan, är redovisningsmanipulation för att påverka resultatet men inte kassafloedet. Intäkter och kostnader överförs mellan perioder baserat på personliga antaganden, såsom förutsägelser om framtida pensionskostnader eller nedskrivningsprövning av goodwill (Eckel, 1981).

Zucca och Campbell (1992) gjorde en studie för att ta reda på huruvida nedskrivning av tillgångar användes för resultatmanipulation. Studien visade att nedskrivningar användes både vid resultatutjämning och big bath. Zucca & Campbell (1992) nämnde att företag som har mycket goodwill innebär en potentiell risk för investerare. Dels för att goodwill är förknippat med mycket osäkerhet och kan leda till stora framtida kostnader i form av nedskrivningar, dels för att företag med mycket goodwill har större möjligheter att använda nedskrivning i syfte att jämna ut resultatet. Även om testet är från den tiden då goodwill fortfarande skrevs av årligen så visar det att nedskrivning av goodwill användes redan då för att manipulera resultatet. Tidigare studier påpekar att nedskrivning av goodwill skickar signaler om bristande ledarskap, i synnerhet om förvärvet var gjort nyligen, eftersom det antyder att överpris har betalats (Ball, 2006). Detta innebär att nedskrivning av goodwill är perfekt för företag som ska genomföra ett big bath där man har en tidigare VD eller lågkonjunktur att skylla det låga resultatet på. Dock innebär det att företag som försöker jämna ut sitt resultat behöver ta

hänsyn till vad det skulle få för följder. Det betyder att det är lättare för företag som frekvent ägnar sig åt rörelseförvärv och därför har mycket goodwill, att göra nedskrivningar utan att få negativa konsekvenser.

2.5 Hypotesformulering

Det är tydligt bevisat att det skickar signaler om låg risk till externa intressenter med ett jämnt resultat. Att externa intressenter förknippar ett företaget med låg risk innebär i sin tur fördelar när det kommer till låneavtal, aktiekurs och möjligheten att locka till sig investerare. Inom IFRS finns det utrymme för att manipulera sitt resultat, bland annat med hjälp av nedskrivning av goodwill, utan att tydligt visa att manipulation förekommer. Ett företag som har ett ovanligt högt resultat under en viss period kan således använda nedskrivning av goodwill för att få upp kostnaderna, eller låta bli att skriva ned goodwill för att hålla kostnaderna låga och således bibehålla önskad nivå på sin volatilitet. Även om det kan anses bryta mot IFRS regler så tror vi att det finns ett samband mellan höga resultat före nedskrivningar och nedskrivning av goodwill. Vår första hypotes, Hypotes 1, lyder:

H1: Nedskrivning av goodwill har ett linjärt samband med ett högt resultat före nedskrivningar.

Utöver att undersöka sambandet mellan nedskrivningar och högt resultat före nedskrivningar kommer vi titta närmare på hur nedskrivningar påverkar företagens volatilitet. Eftersom målet med resultatutjämnning är att hålla volatiliteten låg och om nedskrivning av goodwill används för att uppnå detta, borde det gå att se ett samband mellan nedskrivningar och en låg volatilitet. Dock kan vi inte förutsätta att nedskrivningar enbart görs för att manipulera resultatet. Därför undersöker vi sambandet hur ovanligt stora nedskrivningar påverkar volatiliteten. Vår andra hypotes, Hypotes 2, lyder:

H2: Stora nedskrivningar av goodwill har en negativ påverkan på resultatvolatiliteten.

3. Metod

3.1 Modellformulering

I detta avsnitt beskrivs metoden vi har valt för att undersöka våra forskningsfrågor. Först presenteras och förklaras våra modeller, därefter följer information om den data som ska analyseras. Slutligen kommer deskriptiv statistik på insamlade data.

För att testa de olika sambanden i våra forskningsfrågor kommer vi att tillämpa en kvantitativ metod där vi jämför förändring över tid hos de undersökta företagen. Perioden vi undersöker är åren 2010-2020. Med hjälp av regressionsanalyser skall samförändringar av olika variabler undersökas och analyseras. Två olika regressionsanalyser kommer att utföras för att belysa våra forskningsfrågor. Den första modellen ska undersöka sambandet mellan ovanligt högt EBITDA och ovanligt stora nedskrivningar av goodwill. Den andra modellen undersöker om extra stora nedskrivningar av goodwill sammanfaller med en lägre resultatvolatilitet.

3.1.1 Hypotes 1

Modell 1 är baserad på första hypotesen och jämför ovanligt stora nedskrivningar med ett ovanligt högt EBITDA. Om ett linjärt samband kan påvisas kan detta vara en indikation på att de undersökta företagen i viss mån använder sig av goodwill för att hålla nere ovanligt höga resultat. AbuGhazaleh m.fl. (2011) använde årets nedskrivning, i absoluttal, deflaterat med totala tillgångar i sina tester. Vi har här valt att utveckla den beroende variabeln lite genom att titta efter ovanligt stora nedskrivningar för perioden. Vi antar då att viss nedskrivning normalt kan göras utan syftet att jämna ut resultatet och när resultatet behöver sänkas görs extra stora nedskrivningar.

Modell: 1

$$NGW = \alpha + \beta_1 HR_{it} + \beta_2 NB_{it} + \beta_3 STORL_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 BIG4_{it} + \varepsilon$$

NGW mäter huruvida varje företag har gjort ovanligt stora nedskrivningar av goodwill under året. Absolutvärdet av nedskrivningar subtraheras först med medelvärdet av nedskrivningar för perioden 2010-2020.

$$Nedskrivning_{mean} = \frac{\sum_{2010}^{2020} |Nedskrivning\ av\ goodwill|}{11}$$

Därefter delas skillnaden med medelvärdet av nedskrivningar. Detta innebär att NGW kommer bli större ju högre årets nedskrivning är i jämförelse med den genomsnittliga nedskrivningen. Slutligen skalas hela ekvationen med totala tillgångar för att öka jämförbarheten mellan företag. Variabeln väntas ge bättre utslag för företag som vanligtvis skriver ned goodwill och skriver ned extra mycket när dom ägnar sig åt resultatmanipulering. Formelns utformande innebär att nedskrivningar som är lägre än genomsnittet kommer att få ett negativt värde medan ovanligt stora nedskrivningar får positiva värden.

$$NGW = \frac{\left(\frac{(|Nedskrivning\ av\ goodwill| - Nedskrivning_{mean})}{Nedskrivning_{mean}} \right)}{Totala\ tillgångar}$$

HR är en variabel som anger årets storlek på EBITDA jämfört med medianen för den undersökta perioden 2010-2020. Differensen är sedan skalad med totala tillgångar för att göra den mer jämförbar mellan företag. Vi har valt EBITDA eftersom det exkluderar nedskrivning av goodwill. Goodwill är bara användbart inom resultatutjämnning om man behöver sänka sitt resultat vilket gör att ett ovanligt högt EBITDA kan vara en påverkande faktor. Eventuella nedskrivningar förknippade med big bath bör delvis filtreras bort eftersom de sannolikt sammanfaller med ett lågt EBITDA. Om ett företag har ett ovanligt högt EBITDA men inte gör större nedskrivningar av goodwill än genomsnittet så kommer detta resultera i ett bättre resultat än vanligt vilket inte är förenligt med resultatutjämnning. Vi förväntar oss att HR ska ha en positiv korrelation med NGW.

$$HR = \frac{(EBITDA - EBITDA_{med})}{Totala\ tillgångar}$$

NB jämför goodwill med differensen mellan marknadsvärde på aktierna och bokfört värde på eget kapital. Om differensen är mindre än goodwillposten så kan det innebära ett nedskrivningsbehov (Beatty & Weber, 2006). Ett nedskrivningsbehov skulle även det kunna förklara en ovanligt stor nedskrivning av goodwill. Detta innebär att ju större nedskrivningsbehov som finns, desto lägre blir värdet på NB. NB ger en alternativ förklaring

till den som vår hypotes bygger på. Vi förväntar oss att NB-variabeln har en negativ påverkan på NGW.

$$NB = \frac{((Börsvärde - bokfört värde) - Goodwill)}{Totala tillgångar}$$

3.1.2. Hypotes 2

Modell 2 undersöker sambandet mellan nedskrivningar av goodwill och resultatvolatilitet. Eftersom målet med resultatutjämnning är att bibehålla en låg volatilitet så vill vi se hur de ovanligt stora nedskrivningarna påverkar just volatiliteten. Vi använder ett beprövat mått på resultatvolatilitet där man har en rullande summa av standardavvikelseerna för den senaste femårsperioden som Tan & Sidhu (2011) använde i sin studie för att titta på hur historisk resultatvolatiliteten påverkar prognoser för framtida resultat.

Modell: 2

$$RESVOL = \alpha + \beta_1 GWI_{it} + \beta_2 KFVOL_{it} + \beta_3 STORL_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 BIG4_{it} + \varepsilon$$

RESVOL mäter standardavvikelsen för nettoresultatet de fyra föregående åren tillsammans med innevarande år vilket innebär att ett jämnare resultat ger ett lägre värde. Ju mer nettoresultatet avviker från medelvärdet något av de fem senaste åren, desto högre blir standardavvikelsen. Sedan delar vi standardavvikelsen med totala tillgångar för att öka jämförbarheten mellan företag.

$$RESVOL = \frac{\sigma(\text{Nettoresultat}_{t-4}, \dots, \text{Nettoresultat}_t)}{Totala tillgångar}$$

GWI mäter hur mycket goodwill ett företag har relativt totala tillgångar. Ju större andel av totala tillgångar som består av goodwill, desto mer utrymme finns det för resultatutjämnning med hjälp av nedskrivningar. Mycket goodwill innebär att man lättare kan skriva ner utan att frågor uppstår vilket potentiellt sett skulle kunna underlätta resultatutjämnning. Vi tar med GWI i denna formel för att se om stort innehav av goodwill även påverkar volatiliteten. Om

det blir svårt att visa ett samband mellan de faktiska nedskrivningarna och en lägre resultatvolatilitet så kan GWI kanske visa att det finns något samband mellan stort goodwillinnehav och en lägre resultatvolatilitet.

$$GWI = \frac{Goodwill}{Totala\ tillgångar}$$

KFVOL mäter standardavvikelsen för de fyra senaste åren tillsammans med innevarande års kassaflöde. Standardavvikelsen delas sedan på totala tillgångar för att öka jämförbarheten mellan företag. Eftersom tidigare studier visar på ett samband mellan kassaflödes- och resultatvolatilitet tar vi med KFVOL för att öka förklaringsgraden av förändringar i resultatvolatiliteten.

$$KFVOL = \frac{\sigma(KF_{t-4}, \dots, +KF_t)}{Totala\ tillgångar}$$

3.1.3 Övriga oberoende variabler.

Utöver variablerna som är specifika för de olika modellerna så har även nedan oberoende variabler använts i båda modellerna. STORL, är en variabel som kontrollerar för storleken på företaget. Den är framtagen genom att multiplicera den naturliga logaritmen med företagets totala tillgångar. Den naturliga logaritmen används för att hålla nere extremvärden men behålla möjligheten att jämföra företagen med varandra. Ju större företaget är desto fler tittar på de finansiella rapporterna vilket ökar risken förknippad med att manipulera resultatet (Kim m.fl., 2003). Vi förväntar oss att STORL ska ha en negativ påverkan på NGW. RESVOL borde också visa ett negativt samband med STORL då större företag med mycket tillgångar generellt har mer förutsättningar för att med hjälp av resultatutjämning hålla nere resultatvolatiliteten.

$$STORL = \ln(Totala\ tillgångar)$$

Företag som använder stora väletablerade revisionsbolag har sannolikt svårare att komma undan med resultatutjämning (Zang, 2012). BIG4 är en dummy-variabel där 1 innebär att någon av de fyra största revisionsbolagen anlitas (Earnest & Young, KPMG, PWC eller

Deloitte) och 0 ifall en annan aktör används. Vi har även tagit med en variabel för hur bra det går för företagen (ROA). Variabeln mäter räntabilitet på totala tillgångar.

$$ROA = \frac{\text{Nettoresultat}}{\text{Totala tillgångar}}$$

Utöver dessa oberoende variabler kontrollerar vi för år och bransch i båda modellerna med hjälp av dummyvariabler. Branschtillhörigheten är baserad på de två första siffrorna i företagets SIC-kod. Vi tar med dessa variabler för att öka förklaringsgraden i regressionerna.

3.2 Datainsamling och bearbetning

Tabell 1

Avgränsningar	Antal företag
Börsnoterade bolag i Europa	9634
Som applicerar IFRS	2664
Företag som har eller har haft goodwill under 2010-2020	2117
företag som har ett rapporterat marknadsvärde under 2010-2020	1989
Slutligt urval	1045

Vi har valt ut noterade företag inom Europa som har goodwill i balansräkningen och som redovisar enligt IFRS. Vi ville ha ett stort urval för att få en tydligare bild av hur stort fenomenet är och då passade noterade företag inom Europa bra. Vi har hämtat data från S&P Capital IQ. Inhämtade data innehåller de valda företagens nedskrivning av goodwill, goodwillinnehav, EBITDA, nettoresultat, totala tillgångar, kassaflöde och eget kapital. Uppgifterna används sedan för att skapa de olika variablerna som kommer att användas i vår undersökning. Först hämtades data från Capital IQ där vi valde börsnoterade företag inom Europa som är eller har varit aktiva i marknaden under perioden 2010-2020. Vi filtrerade sedan bort alla företag som inte rapporterar enligt IFRS. För att bara behålla företag som är relevanta för vår undersökning sorterades företag som inte hade haft goodwill i balansräkningen någon gång under perioden bort. Även företag som saknade rapporterat marknadsvärde filtrerades bort. Totalt var det 1989 företag som fanns i Capital IQs databas som uppnådde ovan kriterier. 1989 företag under elva år (2010-2020) innebär totalt 21879 observationer. Dessvärre noterades att det fanns en hel del saknade datapunkter. Ett urval

baserat på enbart de företagen med fullständig rapportering skapades för att användas i regressionerna. Det nya urvalet innehöll totalt 10542 observationer och 1045 olika företag. Det noterades att vissa rapporterade värden för nedskrivning var positiva. Eftersom nedskrivning inte kan vara positiv drog vi slutsatsen att det saknas ett minustecken i rapporteringen. För att kunna använda samtliga nedskrivningar så använde vi absolutvärdet av nedskrivningarna i våra variabler vilket också ger förutsättningar för att visa ett positivt linjärt samband.

3.3 Deskriptiv statistik

För att våra variabler skall vara användbara i regressionen så krävs det att dom är någorlunda normalfördelade. Perfekt normalfördelade data borde ha samma median som medelvärde vilket inte var fallet för våra variabler. Detta innebär att dom är skeva vilket kommer påverka utfallet i vår regression negativt. För att öka normalfördelningsgraden minskar vi extremvärden i variablerna med hjälp av Winsor på en procent. Att winsoriserar med en procent innebär att man ändrar värdena på den högsta och lägsta procenten av observationerna till samma värde som de närmast liggande percentilerna. I tabellen nedan ser vi den deskriptiva statistiken för de winsoriserade variablerna.

Tabell 2

Variabel	observationer	Medelvärde	Median	Min	Max
RESVOL	10542	.086	.027	.001	1.633
NGW	10542	-.005	-.001	-.341	.204
HR	10542	-.006	.000	-.510	.278
KFVOL	10542	.217	.035	0	5.157
NB	10542	1270.398	52.730	-12446.07	29530.68
STORL	10542	6.832	6.840	.530	12.888
GWI	10542	.143	.086	0	.679
ROA	10542	.015	.029	-.666	.326
BIG4	10542	.776	1	0	1

Vi kan se att medianen och medelvärdet ligger nära på samtliga variabler utom NB. Medianen är väldigt mycket lägre än medelvärdet vilket talar för att datan är skev och att det är fler låga värden än höga. Fler låga värden i NB betyder att det finns ett stort nedskrivningsbehov enligt teorierna från Beatty & Weber (2006). Eftersom variabeln NB visar på en viss skevhet kan det bli svårt att hitta ett linjärt samband med responsvariabeln i regressionsanalysen. Utifrån

tabellen kan vi se att övriga variabler är någorlunda normalfördelade utifrån våra 10542 observationer och därmed kan vi utföra vår regressionsanalys.

3.4 Avgränsningar

I vår studie tar vi hänsyn till börsnoterade företag inom EU då vi antar många av de tillämpar IFRS i sin redovisning. Studien är även avgränsad till att studera åren 2010-2020. Vi använder EBITDA-variabeln för att titta närmare på nedskrivningar men EBITDA inkluderar inte heller avskrivningar som också påverkar resultatet och som också kan användas för resultatutjämnning. AbuGhazaleh m.fl. (2011) använde samtliga nedskrivningar i sin undersökning. Vi har valt att fokusera på ovanligt stora nedskrivningar men självklart kan även mindre nedskrivningar göras för att påverka resultatet. Om mindre nedskrivningar har gjorts har dom observationerna fått ett negativt värde vilket gör att det linjära sambandet inte går att visa i vår modell. Våra modeller tar ingen hänsyn till naturlig resultatutjämnning vilket skulle kunna förklara delar av en låg resultatvolatilitet. Lhaopadchan (2010) har kommit fram till att ledningen i olika företag använder sina egna bedömningar i samband med nedskrivningsprövning av goodwill för att jämna ut resultatet. Han menar dock att de i synnerhet tenderar till att göra det under kriser. Detta är förenligt med big bath-accounting vilket vi inte har inkluderat i vår undersökning.

4. Resultat och analys

I detta kapitel kommer vi att presentera och analysera vårt resultat. Först gör vi en korrelationsanalys för att sedan gå vidare med våra regressioner. För att avsluta detta kapitel kommer vi att diskutera utfallet av våra hypoteser i jämförelse med tidigare forskning i vår resultatdiskussion.

4.1 Korrelationsanalys

För att undvika multikollinearitet testar vi samtliga variabler i Pearsons bivariata korrelationstest. Korrelationen mellan två variabler kan ta alla värden mellan 1 och -1. 1 innebär perfekt korrelation och -1 innebär perfekt negativ korrelation. För att minska risken för multikollinearitet i våra regressioner bör de oberoende variabelernas korrelation med varandra vara så nära 0 som möjligt, eftersom 0 innebär total avsaknad av korrelation.

Korrelationstabell, Modell 1.**Tabell 3**

Variables	NGW	HR	NB	STORL	ROA	BIG4
NGW	1.000					
HR	0.029***	1.000				
NB	0.029***	0.025***	1.000			
STORL	0.264***	0.112***	0.279***	1.000		
ROA	0.086***	0.374***	0.141***	0.230***	1.000	
BIG4	0.150***	0.042***	0.106***	0.389***	0.124***	1.000

*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$

I tabell 3 testar vi korrelationerna för variablerna i Hypotes 1 där vi kan se att samtliga observationer är signifikanta på en procents-nivån. Den största korrelationen är ca 39 procent mellan BIG4 och STORL, därefter kommer ROA och HR med en positiv korrelation på ca 37 procent. Storleken på dessa korrelationer anses innebära låg risk för multikollinearitet då det understiger 80 procent (Kim, 2019). Tabell 3 indikerar till att det finns ganska låg korrelation mellan NGW och HR med ca 2,9 procent. Det resultatet stämmer med våra förväntningar som var att ett ovanligt högt resultat ska sammanfalla med en extra stor nedskrivning av goodwill. Även NB korrelerar med NGW med ca 2,9 procent vilket innebär att NB och HRs samband med responsvariabeln NGW är lika stora. Det som är överraskande är att NB har en positiv korrelation då NGW borde öka i takt med att HR minskar enligt våra förväntningar. Detta antyder dock att både nedskrivningsbehov och högt EBITDA samvarierar med NGW. Vi kan även se att både STORL och BIG4 korrelerar positivt med NGW med ca 26 respektive 15 procent.

Korrelationstabell, Modell 2.**Tabell 4**

Variables	RESVOL	NGW	GWI	KFVOL	STORL	ROA	BIG4
RESVOL	1.000						
NGW	-0.242***	1.000					
GWI	-0.046***	-0.016	1.000				
KFVOL	-0.422***	-0.159***	-0.098***	1.000			
STORL	-0.282***	0.264***	-0.093***	-0.108***	1.000		
ROA	-0.307***	0.086***	0.020***	-0.106***	0.230***	1.000	
BIG4	-0.069***	0.150***	0.008	0.009	0.389***	0.124***	1.000

*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$

Tabell 4 testar korrelationerna mellan samtliga variabler i Hypotes 2. De flesta variablerna är signifikanta på en-procentsnivån med undantag för BIG4 med GWI och KFVOL samt GWI med NGW. Vi kan se att NGW har en negativ korrelation med RESVOL med ca 24 procent vilket stämmer med våra förväntningar. GWI har även en negativ korrelation med RESVOL

på ca 5 procent vilket understryker våra förväntningar om sambandet mellan ett högt goodwillinnehav och en låg resultatvolatilitet. KFVOL och RESVOL visar upp en negativ korrelation vilket frångår våra förväntningar då tidigare forskning säger att resultatvolatilitet och kassaflödesvolatilitet vanligen har en positiv korrelation. De övriga oberoende variablerna har samtliga en negativ korrelation med RESVOL.

4.2 Regressionsanalys

Vi har utfört en regressionsanalys för varje hypotes som presenteras och tolkas nedan. De är vanliga OLS-regressioner med robusta standardfel. Vi har även utfört ett VIF-test på våra regressioner för att säkerställa att vi inte har något problem med multikollinearitet.

Tabell 5

Beroende variabel: NGW	Förväntat tecken	Koeff.	St.fel,	p-värde	VIF
Oberoende variabler					
HR	+	-.006	.016	.698	1.224
NB	-	-5.95E-07***	.000	.000	1.268
STORL	-	.006***	.000	.000	1.868
BIG4		.005***	.001	.000	1.271
ROA		.009	.011	.393	1.311

*Justerad R²=0,094 *** p<.01, ** p<.05, * p<.1 Antal observationer:10542*

H1: Nedskrivning av goodwill har ett linjärt samband med ett högt resultat före nedskrivningar.

Det första testet, där vi undersöker hur de olika variablerna samvarierar med ovanligt stora nedskrivningar av goodwill, visar ett justerat R² på ca 9,4%. Detta innebär att 9,4% av förändringarna i den beroende variabeln kan förklaras av de oberoende variablerna.

Variablerna HR och ROA är inte signifikanta och således tolkas inte deras koefficienter eller tecken. Att HR inte är signifikant innebär att vår modell misslyckades med att bevisa ett samband mellan ovanligt stora nedskrivningar och höga resultat före nedskrivningar. NB har ett negativt tecken men koefficienten är väldigt nära noll vilket innebär att påverkan på responsvariabeln är mycket liten. NB är dock signifikant så att ett visst negativt samband mellan Nedskrivningsbehov och ovanligt stora nedskrivningar går att påvisa. STORL visar ett positivt samband med den beroende variabeln med en koefficient på ca 0,006, vilket strider mot våra förväntningar. Detta innebär att för varje enhets ökning av det logaritmerade värdet av totala tillgångar så ökar ovanligt stora nedskrivningar av goodwill med ca 0,006 enheter. BIG4 har en positiv koefficient som är signifikant vilket innebär ett visst samband mellan

ovanligt stora goodwillnedskrivningar och användandet av någon av de fyra största revisionsbyråerna. VIF- värdena är under 10 på samtliga variabler vilket indikerar att det inte finns någon hög risk för problem med multikollinearitet i regressionen (Saunders m.fl., 2012 s. 525).

Tabell 6

Beroende variabel: RESVOL	Förväntat tecken	Coef.	St.Err,	p-value	VIF
Oberoende variabler					
NGW	-	-.600***	.106	.000	1.128
GWI	-	-.021	.014	.135	1.339
KFVOL	+	.120***	.009	.000	1.153
STORL	-	-.021***	.001	.000	1.724
ROA		-.006**	.003	-.011	1.027
BIG4		.015***	.005	.002	1.28

*Justerad R²=0,304 *** p<.01, ** p<.05, * p<.1 Antal observationer:10542*

H2: Stora nedskrivningar av goodwill har en negativ påverkan på resultatvolatiliteten.

I tabell 6 kan vi se utfallet av vår regressionsanalys baserad på Modell 2. Där vi har ett justerat R² på ca 0,304 som indikerar att modellens oberoende variabler tillsammans förklarar ca 30,4 procent av förändringarna i den beroende variabeln. I modellen kan vi se att samtliga oberoende variabler, förutom GWI, är signifikanta på en procents-nivå och alla har ett VIF-värde som understiger 10. NGW har en negativ koefficient vilket innebär att nedskrivningar som är större än medelvärdet för perioden har en negativ påverkan på resultatvolatiliteten. Detta stämmer med våra förväntningar och ger oss möjlighet att förkasta nollhypotesen. KFVOL har, som förväntat, en positiv koefficient, vilket styrker att en högre kassaflödesvolatilitet påverkar resultatvolatiliteten positivt. GWI är inte signifikant, således kan modellen inte påvisa något samband mellan GWI och resultatvolatilitet. STORL är signifikant och har negativ koefficient vilket stämmer med våra förväntningar. ROA är även den signifikant med en negativ koefficient vilket antyder att företag med hög räntabilitet på totalt kapital under observationsåret, till synes lyckas ha fortsatt hög räntabilitet på totalt kapital över tid.

4.3 Resultatdiskussion

Enligt tidigare forskning av AbuGhazaleh m.fl. (2011) så har företagsledningar i och med antagandet av IFRS använt diskretionen i nedskrivningsprövning av goodwill för att bland annat jämna ut resultatet. Vår regressionsanalys lyckas inte visa på ett linjärt samband mellan ovanligt stora nedskrivningar och ett ovanligt högt EBITDA. Det går således inte att förkasta nollhypotesen. Som tidigare diskuterats är bedömningsbaserade delar av redovisningen svåra att hitta eller bevisa och vårt tillvägagångssätt visar sig ha brister som gör bevisningen svår. Det kan bero på att många företag som manipulerar sitt resultat för att sänka volatiliteten använder sig av andra metoder än nedskrivning av goodwill. Till exempel ändringar i avskrivningstid på materiella anläggningstillgångar (Zang, 2012). EBITDA är ett resultatmått som även exkluderar avskrivningar, om istället extra stora avskrivningar görs vid ett ovanligt högt EBITDA hade detta inte heller gett något utslag i vår modell. Alla goodwill-nedskrivningar för de inkluderade företagen under testperioden är med i vår data. Därför kommer även nedskrivningar som inte är relaterade till resultatutjämnning tas upp i analysen och göra att bevisningen blir svårare. Eftersom vår variabel HR inte blev signifikant kan vi inte tolka den och således inte heller dra några slutsatser baserat på den. Att NB har en negativ koefficient visar ett visst samband mellan nedskrivningsbehov (Beatty & Weber, 2006) och ovanligt stora nedskrivningar. Detta innebär att vår regressionsanalys påvisar att ovanligt stora nedskrivningar i viss mån görs på grund av överskattad goodwill. Qasim m.fl. (2013) granskar standarderna och redovisningsteorin bakom de nya reglerna där han kommer fram till att ledningen har incitament att övervärdera, undervärdera eller inte registrera nedskrivningar alls. Han kommer fram till att det finns tre typer av ledningsförmågor där två av de behandlar ledningens möjlighet att göra fördelaktiga bedömningar. Vårt resultat kan dock inte styrka detta. Vi förutspådde att STORL skulle ha en negativ koefficient vilket visade sig vara felaktigt. Att den blev positiv skulle kunna vara relaterat till att större företag har mer goodwill och därför också oftare gör stora nedskrivningar.

I vår andra regressionsanalys undersöker vi i stället det direkta sambandet mellan nedskrivningar och volatilitet. I stället för responsvariabel är ovanligt stora nedskrivningar av goodwill här använt som en förklaringsvariabel för att se hur stora goodwillnedskrivningar påverkar resultatvolatiliteten. NGW är signifikant på en procents-nivån och har en negativ koefficient vilket stämmer överens med våra förväntningar. Vi kan därför acceptera Hypotes 2

och förkasta nollhypotesen. Koefficientens storlek är $-0,6$ vilket säger att en ökning av NGW med en enhet innebär en minskning av RESVOL med $0,6$ enheter. Vårt resultat antyder att när extra stora nedskrivningar av goodwill görs så sammanfaller det med en minskad volatilitet. Detta påvisar ett visst samband mellan goodwillnedskrivning och en låg volatilitet inom Europiska, noterade företag som redovisar enligt IFRS. Då förklaringsgraden för modellen är på ca $30,4$ procent finns det fortfarande utrymme för andra förklaringar till förändringarna i volatiliteten. Kassaflödesvolatiliteten har, enligt förväntan, en positiv koefficient och är signifikant på en procents-nivå. Detta styrker den tidigare forskningen som säger att hög kassaflödesvolatilitet går hand i hand med hög resultatvolatilitet (Tan & Sidhu, 2011). Tidigare studier pekar på att företag med mycket goodwill har lättare att göra nedskrivningar utan att få negativa konsekvenser (Ball, 2006). Inget samband mellan högt goodwillinnehav och resultatvolatilitet gick dock att styrka då GWI inte var signifikant. Företag kan använda sig av goodwillnedskrivningar för att skapa en låg resultatvolatiliteten som i sin tur skapar en bra bild om företag för bland annat investerare och långivare (Fundenberg & Tirole, 1995). Eftersom resultatet i vår Modell 2 visar att det finns en negativ relation mellan stora nedskrivningar av goodwill och resultatvolatiliteten, styrks denna teori ytterligare. Företag som visar jämnt resultat år efter år bedöms vara ett stabilt företag. STORL hade som förväntat en negativ koefficient vilket styrker vår teori om att större företag generellt är bättre på att hålla ett jämnt resultat.

5. Slutsats

Vi har med denna studie försökt att belysa hur möjligheten att utjämna resultat med hjälp av nedskrivning av goodwill utnyttjas av noterade företag i Europa som redovisar enligt IFRS. Vi har dels tittat på sambandet mellan ovanligt stora nedskrivningar av goodwill och ett ovanligt högt EBITDA, dels undersökt sambandet mellan resultatvolatilitet och ovanligt stora nedskrivningar av goodwill. I teoridelen av uppsatsen tydliggörs att förutsättningarna finns och att tidigare forskning pekar på att fenomenet resultatutjämning med hjälp av goodwillnedskrivning förekommer. Poängen med denna typen av manipulation är dock att den inte ska upptäckas vilket gör att forskning i ämnet blir svår.

5.1.1 Finns det ett samband mellan stora nedskrivningar och ett högt resultat före nedskrivningar?

Sambandet mellan ovanligt stora nedskrivningar och högt EBITDA lyckades inte påvisas då förklaringsvariabeln för högt EBITDA inte blev signifikant. Däremot hittade vi ett visst samband mellan de ovanligt stora nedskrivningarna och kontrollvariabeln för nedskrivningsbehov vilket antyder att vissa av de observerade nedskrivningarna till synes gjordes helt i enighet med IFRS. Tidigare forskning har bevisat att fenomenet existerar, således innebär inte vårt resultat att sambandet inte finns utan snarare att vårt tillvägagångssätt var bristfälligt.

5.1.2 Hur påverkar ovanligt stora nedskrivningar av goodwill ett företags volatilitet?

I vår andra regressionsanalys kunde vi påvisa att det finns ett visst samband mellan höga nedskrivningar av goodwill och en lägre resultatvolatilitet. Eftersom målet med resultatutjämning är att hålla en låg volatilitet och vi lyckades hitta ett samband med över medelstora nedskrivningar för perioden och en minskning av volatiliteten innebär det att vi kunde förkasta nollhypotesen. Tidigare forskning pekar även på att ett stort goodwillinnehav underlättar för resultatutjämning. Vår variabel för ett stort goodwillinnehav blev dock inte signifikant och kan därför inte visas påverka volatiliteten i vårt test. Då förklaringsgraden av vår andra regression låg på ca 30,4 procent finns det utrymme för andra möjliga förklaringar till förändringar i resultatvolatiliteten. Följaktligen kräver ämnet vidare forskning för att få fram ett mer definitivt svar.

5.2 Förslag till framtida forskning

Denna studie är begränsad till börsnoterade företag inom EU som är eller har varit aktiva under åren 2010-2020. Ett intressant förslag för framtida forskning kan vara att man studera icke börsnoterade företag som implementerar IFRS och kanske jämföra de med de börsnoterade bolagen för att möjliggörvis se ifall det sker manipulation i högre eller lägre utsträckning utifrån ifall de är börsnoterade eller ej. Man kan även undersöka företag som är noterade på andra marknader för att se ifall det sker manipulering vid nedskrivning av goodwill. Vidare kan en kvalitativ framtida forskning utföras med ledare och ansvariga med hjälp av djupintervjuer för att motivera deras framtagande av de finansiella rapporterna för att

förstå deras perspektiv. Då vi inte har hittat någon tidigare forskning som specifikt tittar på kopplingen mellan goodwillnedskrivning och resultatvolatilitet, och vi lyckades påvisa ett samband, så finns det god anledning att studera ämnet närmare. Med mer tid och större resurser skulle man kunna göra en noggrannare undersökning av sambandet mellan nedskrivningar och resultatvolatilitet där man har fler förklaringsvariabler. Detta skulle kunna ge en tydligare bild och en ökad förklaringsgrad.

6. Litteraturlista

AbuGhazaleh, N. M., Al-Hares, O. M., & Roberts, C. (2011). Accounting Discretion in Goodwill Impairments: UK Evidence. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 165-204.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-646X.2011.01049.x>

Ball, R. (2006). International Financial Reporting Standards (IFRS): pros and cons for investors. *Accounting and business research*, 36(sup1), 5-27.
<https://doi.org/10.1080/00014788.2006.9730040>

Beatty, A., & Weber, J. (2006). Accounting discretion in fair value estimates: An examination of SFAS 142 goodwill impairments. *Journal of accounting research*, 44(2), 257-288.
<https://doi.org/10.1111/j.1475-679X.2006.00200.x>

Carlin, T. M., & Finch, N. (2011). Goodwill impairment testing under IFRS: a false impossible shore? *Pacific Accounting Review*, Vol. 23 Iss: 3, 368 – 392.
<https://doi.org/10.1108/01140581111185544>

Eckel, N. (1981). The income smoothing hypothesis revisited. *Abacus*, 17(1), 28-40.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-6281.1981.tb00099.x>

FAR Akademi (2010), IFRS-volymer (2012), Far akademi, Stockholm.

FAR online, (2022). IFRS 3 Rörelseförvärv.
<https://www.faronline.se/dokument/ifrs/ifrs/ifrs0003/> Hämtad 2022-04-15

Fundenberg, D., & Tirole, J. (1995). A theory of income and dividend smoothing based on incumbency rents. *Journal of Political Economy*, Vol. 103 nr. 1, 75-93.
<https://doi.org/10.1086/261976>

Gowthorpe, C., & Amat, O. (2005). Creative accounting: Some ethical issues of macro- and micro-manipulation: JBE. *Journal of Business Ethics*, 57(1), 55-64.
<https://doi.org/10.1007/s10551-004-3822-5>

Tan, H. C., & Sidhu, B. (2011). Sources of earnings variability and their effect on earnings forecasts. *Accounting & Finance*, 52, 343-371.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-629X.2011.00444.x>

Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting horizons*, 13(4), 365-383.
<https://doi.org/10.2308/acch.1999.13.4.365>

Hunt, A., Moyer, S. E., & Shevlin, T. (2000). Earnings volatility, earnings management, and equity value. Working paper, University of Washington, Seattle, WA.

- Kim, J. H. (2019). Multicollinearity and misleading statistical results. *Korean journal of anesthesiology*, 72(6), 558.
<https://doi.org/10.4097/kja.19087>
- Kim, Y., Liu, C., & Rhee, S. G. (2003). The relation of earnings management to firm size. *Journal of Management Research*, 4(1), 81-88.
- Lambert, R. A. (1984). Income Smoothing as Rational Equilibrium Behavior. *The Accounting Review* 59, no. 4 (October 1, 1984): 604–61
- Lhaopadchan, S. (2010). Fair values accounting and intangible assets Goodwill impairment and managerial choice. *Journal of Financial Regulation and Compliance*, 120-130.
<https://doi.org/10.1108/13581981011033989>
- Marton, J., Lundqvist, P. & Pettersson, A. K. (2020). IFRS - i teori & praktik. 7. uppl., Stockholm: Sanoma Utbildning.
- Michelson, S. E., Jordan-Wagner, J., & Wootton, C. W. (1995). A market based analysis of income smoothing. *Journal of Business Finance and Accounting*, 22, 1179-1194.
<https://doi.org/10.1111/j.1468-5957.1995.tb00900.x>
- Miller, Malcolm C. (1973). “Goodwill-An Aggregation Issue.” *The Accounting Review* 48, no. 2, 280–91.
- Moore, M. L. (1973). Management changes and discretionary accounting decisions. *Journal of Accounting Research*, 100-107.
- Petersen, C., & Plenborg, T. (2010). How do firms implement impairment tests? *Abacus*, 49, 419-446. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6281.2010.00326.x>
- Qasim, A., Haddad, A. E., & AbuGhazaleh, N. M. (2013). Goodwill Accounting In The United Kingdom: The Effect Of International Financial Reporting Standards. *Review of Business And Finance Studies*, 63-78.
- Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. (2012). *Research methods for business students*. (6. uppl.) Harlow: Pearson.
- Schipper, K. (1989). Commentary on: Earnings management. *Accounting horizons*, 3(4), 91.
- Stock, J. H., & Watson, M. W. (2015). *Introduction to econometrics* (3. rev., Global ed.). Harlow: Pearson Education.
- Trueman, B., & Titman, S. (1988). An explanation for accounting income smoothing. *Journal of accounting research*, 127-139.
<https://doi.org/10.2307/2491184>
- Brüggemann, U., Hitz, J. M., & Sellhorn, T. (2013). Intended and Unintended Consequences of Mandatory IFRS Adoption: A Review of Extant Evidence and Suggestions for Future Research, *European Accounting Review*, 22:1, 1-37.

Zang, A. Y. (2012). Evidence on the Trade-Off between Real Activities Manipulation and Accrual-Based Earnings Management. *The Accounting Review*, 87(2), 675–703.
<https://doi.org/10.2308/accr-10196>

Zucca, L. J., & Campbell, D. R. (1992). A closer look at discretionary writedowns of impaired assets. *Accounting horizons*, 6(3), 30.